

MŪSU PASTOGĖ

XL VIII Metai Australian Lithuanian Weekly

Post Print Approved PP 255003/01774

Kaina - Price \$1 2.12.1996 Nr.48 (2504)

Lietuvos įvykių apžvalga

Patvirtinti rezultatai

Lapkričio 17 d. Vyriausioji rinkimų komisija patvirtino galutinį naujojo Seimo narių sąrašą. Kaip jau pranešta, rinkimus laimėjusioji Tėvynės sąjunga (Lietuvos konservatoriai) turės 70 vietų, krikščionys demokratai - 16, centristai - 13, socialdemokratai ir LDDP po 12 vietų. Seiman pateko 4 nepriklausomi kandidatai ir 10 atstovų iš mažesnių grupuočių. Viso 137 nariai, o dar 4 bus išrinkti iki kovo mėnesio.

LDDP frakcijos pastangomis įvesta „reitingo“ sistema (pagal kurią rinkėjai galėjo keisti kandidatų eilės vietą kiekviename partijos sąraše) rezultatų esminiai nepakeitė, tačiau partijoms bus naudinga pamatyti, kad rinkėjai truputį kitaip įvertino pačios partijos išstatytų kandidatų svarbą. Centristų sąraše antruoju įrašytas Egidijus Bičkauskas tapo pirmuoju vietoje Romualdo Ozolo, konservatorius Gediminas Vagnorius pakilo į antrą vietą vietoje Elvyros Kunėvičienės, LDDP rėmėjai Povilą Gylį perkėlė iš penktos vietos į ketvirtą, o socialdemokratas Nikolajus Medvedevas iš šeštos vietos persoko net į trečią. Bendrai „reitingavimu“ pasinaudojo apie 50% rinkėjų.

Nors rezultatai jau paskelbti, Prezidentas A. Brazauskas turėjo teisę priimti prašymus, kad būtų perskaičiuoti balsai tose apygardose, kur kandidatai laimėjo labai mažu skirtumu. Tris tokius prašymus Prezidentas savo ruožtu perdavė Konstituciniam teismui.

Prieš prasidedant pirmiems posėdžiams, buvo skubiai pertvarkytas naujųjų narių grupinis sėdėjimo planas Seimo salėje. Konservatoriai, turintys 70 narių, užims lygiai pusę salės. Šalia jų, už centrinio praėjimo, sėdės krikščionys demokratai, toliau - centristai, socialdemokratai ir, pakraštyje, LDDP nariai. Tarp kitų atstovų kartu sėdės dr. Kazys Bobelis, Kazimiera Prunskienė ir buvęs krašto apsaugos ministras Andrius Butkevičius.

Valdžios formavimas

Šį laikraščio numerį spausdinant, Seimo pirmininku turbūt jau bus išrinktas Vytautas Landsbergis, o ministru pirmininku - Gediminas Vagnorius. Lapkričio 20 d. Tėvynės sąjunga ir krikščionys demokratai pasirašė formalią koalicijos sutartį, pagal kurią abi partijos įsipareigoja Seimui teikti suderintą Vyriausybės programą ir remti vieni kitų kandidatus į Seimo vadovybę bei Vyriausybę (ministrų kabineta). Iš krikščionių demokratų Algirdui Saudargui numatomas užsienio reika-

lų ministro postas, o Česlovas Stankevičius taptų krašto apsaugos ministru. Švietimo ministru krikščionys demokratai norėtų matyti lituanistikos profesorių Zigmą Zinkevičių, tačiau TS jiems siūlo socialinės apsaugos postą.

Seimo pirmininko padėjėjų bus keturi: iš Tėvynės sąjungos - Andrius Kubilius ir Arvydas Vidžiūnas, iš krikščionių demokratų - Feliksas Palubinskas. Ketvirtuoju sutiko būti centristas Romualdas Ozolas, nors anksčiau buvo kalbėta apie jo bendradarbį Egidijų Bičkauską.

Lapkričio 19 d. dabartinis ministras pirmininkas M. Stankevičius Prezidentui grąžino savo įgaliojimus, tačiau ši Vyriausybė savo pareigas dar eis iki naujo kabineto sudarymo. Pagal Konstituciją, Prezidentas per 15 dienų nuo Vyriausybės atsistatydinimo pateikia Seimui svarstyti Ministro Pirmininko kandidatūrą, o po to per 15 dienų turi būti sudaryta visa nauja Vyriausybė ir parengta naujo kabineto programa. Ją patvirtinus Seime ir ministrams prisiekus, Vyriausybė gauna įgaliojimus dirbti.

Socialdemokratų partija jau oficialiai paskelbė, kad ji būsianti opozicijoje. Kaip pranešė jos lyderis Aloyzas Sakalas, prieš rinkimus sudarytasis socialdemokratų „šešėlinis kabinetas“ dirbs ir toliau, tačiau nebūsianti sudaryta bendra opozicija su LDDP. Panašaus nutarimo LDDP dar nepaskelbė, nors ji taip pat liks opozicijoje. Centristų pozicija dar neaiški.

„Iškastos duobės“

Spauda ir politiniai sluoksniai jau plačiai komentavo baimę, kad naujoji valdžia susidurs su iki šiol neregėto masto korupcijos įsigalėjimu valdymo aparate ir valstybės praskolinimu. Pastaruoju metu didėjantį nerimą kelia žinia, kad Rusijos „Gazprom“ nuo gruodžio pradžios žada visai nutraukti dujų tiekimą, nes LDDP Vyriausybė neišpildė savo pažado ir nesumokėjo keliasdešimties milijonų dolerių skolas, nors didelės sumos, kartais slaptais nutarimais, buvo suteikiamos prastos reputacijos bankams. Taip pat dalis užsienio paskolų buvo pervedamos net jau bankrutuojančioms įmonėms.

Reaguodamas, Vytautas Landsbergis pareiškė, kad naujam Seimui bus palikta „iškasta ne tik finansinė, bet ir dujų bei šilumos tiekimo duobė“. Pasak jo, galima daryti išvadą, kad dabartinės Vyriausybės elgesys yra panašus į piktybišką, nes skolų nemokėjimu „Gazprom“ esąs tiesiog provokuojamas. Todėl, pasak V. Landsbergio, ši Vyriausybė turinti kuo greičiausiai



Koncertuoja Sydnėjaus "Dainos" choras; diriguoja Birutė Aleknaitė (žiūr. str. 3 psl.). Nuotrauka Ramonos Zakarevičienės.

pasitraukti ir leisti dirbti naujiems žmonėms. „Mes turime stengtis kuo greičiau suformuoti naują Vyriausybę, kuri turės įveikti ne tik daugiariopius sunkumus, bet ir tiksliai suprojektuotą krizę“, - teigė V. Landsbergis. Kad ta krizė esanti suprojektuota ir netikėtai laukiama, patvirtina, anot jo, kai kurių LDDP politikų išankstiniai džiūgavimai, kad jie laimėsia savivaldybių rinkimus. (Šitie rinkimai įvyks kitų metų pavasarį, kuomet pasibaigs dabartinių tarybų dviejų metų kadencija.)

Medikų streikas atidėtas

Lapkričio 21 d. posėdyje Gydytojų sąjungos taryba nutarė atidėti anksčiau planuotą streiką, kuriame reikalaujama padidinti medicinos darbuotojų atlyginimus ir grąžinti valstybines skolas gydymo įstaigoms. Šis streikas jau būtų įvykęs, jei nesikeistų šalies vyriausybė. Dabar naujai valdžiai yra duodamas mėnuo laiko reaguoti į medikų reikalavimus. Negavus teigiamo atsakymo iki gruodžio 21 dienos, medikai streikuos.

Linksminė žinia medikams buvo tai, jog lapkričio 21 d. Lietuvon per Latviją atkeliavo 2 mln. JAV dolerių vertės labdaros siunta, atgabenta iš Aichi prefektūros Japonijoje. Siunta susideda iš narkozės priemonių (endotrachėjinių vamzdelių), kurių turėtų užtekti visos Lietuvos žmonėms, kurie bus operuojami per ateinančius 10 metų. Kadangi japonai buvo susirūpinę labdaros paskirstymu, prižiūrėti buvo paprašyti Vytautas Landsbergis.

Vėl „Maišiagalos memorandumas“

Po to, kai Prezidentas A. Brazauskas pareiškė atšaukęs savo (ir ekspremjero Šleževičiaus) parašą po „Maišiagalos memorandumu“, kuriuo Latvijai tarsi priskiriamas naftingas plotas Baltijos jūroje, „Lietuvos rytas“ išspausdino

straipsnį, teigiantį, jog iš tiesų buvę du „Maišiagalos memorandumai“. Pirmasis esąs nepalankus Lietuvai, tačiau Lietuvos spaudoje kilus skandalui, į Rygą buvo skubiai išsiųstas Povilas Gylis ir ten pavykė susitarti, jog šis dokumentas būsias tik rekomendacinio pobūdžio. Tad, pasak „Lietuvos ryto“, šis ir esąs tas dokumentas, su kuriuo Prezidentas pažadėjo supažindinti naująją Vyriausybę. Bet taip pat egzistuojąs ir pirmasis dokumentas, kurio „formuluotės yra privalomojo pobūdžio ir turėtų būti besąlygiškai vykdomos“.

Galimas dalykas, kad Latvija vadovaujasi pirmuoju dokumentu ir jo pagrindu ketina paduoti Lietuvą į Tarptautinį Teismą. Tokiu atveju, dalis Lietuvos kaltinimų Latvijai netektų pagrindo, nors, kita vertus, tikroji padėtis galėtų paaiškėti tik tada, kai Prezidentas A. Brazauskas pilnai paskelbtų tų dokumentų turinį - o to dar nėra padaryta. Šiame kontekste Romualdas Ozolas pareiškė, kad negalima atmesti galimybių, jog Prezidentui A. Brazauskui būtų iškeltas apkaltos (impeachment) procesas.

Bankuose

Vilniaus bankas pareiškė, jog per 9 šių metų mėnesių turėjo 16 mln. litų pelno. Tai didžiausias pelnas per visą jo istoriją. Nuo pernai metų pabaigos banko kapitalas išaugo tris ir pusę karto iki 112 mln. litų. Vos ne dvigubai per 9 mėnesius išaugo indėliai banke, kurie dabar siekia 440 mln. litų. Bankas dabar valdo apie 12% šalies indėlių rinkos. Daugiausia bankas teikia trumpalaikes (iki vieno mėnesio) paskolas, kurių kokybė, t.y. grąžinimo patikimumas labai pagerėjo. Pagerėjusi ir banko darbuotojų kvalifikacija.

Valstybinis Lietuvos bankas sustabdė

Nukelte į 2 psl.

Trumpai iš visur

2

Gudijos prezidentas Aleksandras Lukašenko, kuris bando atkurti Sovietų Sąjungą, nori įsigyti diktatūrinės galios referendumo keliu, pasitikėdamas kaimo gyventojų bei policijos parama. Prieš referendumą kovoja Gudijos parlamentas, konstitucinis teismas ir dauguma partijų. Lapkričio 18 d. atsistatydino ir ministras pirmininkas Michail Čigir.

Lapkričio 22 d. į Minską atskrido Rusijos ministras pirmininkas Viktoras Černomyrdin ir įkalbėjo A. Lukašenko pasirašyti kompromisinį susitarimą su Gudijos ministru pirmininku Semion Šarecky. Referendumas nebūsiąs legaliai įpareigojantis, o tik patarintasis, sudarant naują konstituciją. Parlamentas šį susitarimą ratifikuoti atsisakė, o ir prezidentas A. Lukašenko atsimetė nuo kompromisinės sutarties. Policija išvaiko protesto demonstracijas, nukreiptas prieš prezidentą.

Iširo koalicija vienerius metus valdžiusi Estiją. Estijos ministrai pirmininkui Tiit Vaeht pasirašius sutartį su opozicine Centro partija, iš koalicijos pasitraukė Reformų partija, kuri yra priešinga Centro partijos propaguojamoms nuolaidoms Rusijai.

Lapkričio 23 d. Boris Jelcinas pasirašė įsakymą išvesti iš Čėčėnijos paskutines dvi rusų kariuomenės brigadas. Tuo jis galiausiai sutiko vykdyti rugpjūčio 31 d. A. Lebed Rusijos vardu pasirašytą sutartį su čėčėnų vadovybe.

Lapkričio 19 d. Vatikane apsilankė Kubos diktatorius Fidel Castro. Tikintis paramos iš Vatikano prieš JAV ekonomines sankcijas Kubai, manoma, kad bus sušvelninami Katalikų Bažnyčios suvaržymai Kuboje.

JAV prezidentas Bill Clinton su žmona Hilary lapkričio 19 - 23 dienomis sėkmingai lankėsi Australijoje. Pa-

buvojęs Sydnejuje, Canberroje, Port Douglas (Queenslande), JAV prezidentas buvo visur entuziastingai sutinkamas. Australų parlamentarams ypač patiko B. Clinton pažadas neleisti potvarkių, galinčių pakenkti Australijos žemės ūkio bei pramonės gaminių eksportui.

Izraelio karinis teismas nubaudė 4 kareivius už 18 m. amžiaus arabo nušovimą. Kareiviai nubausti lygtina 1 valandos kalėjimo bei pinigine bausme - po vieną aporą (vertė lygi trečdaliui australiško cento). Šis sprendimas supykė tiek arabų, tiek žydų žmogaus teisių stebėtojus.

Nors Serbijos prezidentas Slobodan Milosevič užtikrintai laimėjo parlamento rinkimus, lapkričio 17 d. įvykusius savivaldybių rinkimus laimėjo opozicija. Iš 18 didžiausių Serbijos miestų opozicija kontroliuos 15, jų tarpe Belgradą. Tada S. Milosevič pasakė negaliojančiais rinkimų rezultatus visoje eilėje miestų, tuo iššaukdamas protesto demonstracijas krašto viduje bei aštrią kritiką užsienyje.

Lapkričio 22 d. penkių dienų vizitui į Sydnejų atvyko graikų ortodoksų Bažnyčios galva Konstantinopolio patriarchas Bartolomiejus I. Patriarchas buvo iškilmingai priimtas NSW premjero B. Carr, susitiko su katalikų kardinolu Edward Clancy, o lapkričio 25 d. laikė pamaldas šv. Eufemijos graikų ortodoksų bažnyčioje Bankstowne.

Lapkričio 24 d. trys teroristai pagrobė Etiopijos oro linijų lėktuvą Boeing 767 pakeliui iš Addis Abbaba į Nairobi, Kenijoje. Teroristai lėktuvu pilotui įsakė skristi į Australiją ir netikėjo piloto tvirtinui, kad tokia kelionė neužtikuro. Kuro pritrūkęs lėktuvas nukrito jūroje prie pat didžiausios Ž Comoro salų. Iš 175 skridusių lėktuvu žmonių gyvi liko tik 54. Žuvo ir visi trys teroristai.

Lietuvos Respublikos pirmojo laipsnio valstybinę pensiją. Kartu su juo pensija paskirta dar 9 valstybei nusipelnusiems asmenims. Iš viso Lietuvoje pirmojo laipsnio valstybinę pensiją gauna 216 asmenų, antrojo laipsnio - 1767 asmenys. Valstybinės pensijos yra žymiai didesnės už paprastas pensijas, kurių dydis priklauso nuo algos ir išdirbtų metų skaičiaus.

Paminklas Vytautui

Skulptorius Gediminas Jokūbonis jau sukūrė gipsinį modelį Vytauto Didžiojo skulptūrai. Ji bus puspenkto metro aukščio, kalama iš granito ir vaizduos valdovą ant žirgo. Sukurtą paminklą planuojama atidengti ateinančią vasarą netoli Birštono. Ji stovės ant kalvos Nemuno pakrantėje, - toje vietoje, kur, kaip teigia istoriniai šaltiniai, šis Lietuvos valdovas kadaise medžiavo.

Parengė

Vytautas Doniela

Kas naujo pas kaimynus?

A. Kantvilas

Gal mūsų skaitytojams būtų įdomu paskaityti ką nors ir apie Lenkiją. Ji juk artimiausia Lietuvos kaimynė, kaip sakoma, „tik už tvoros“. Greičiausiai kontrabandininkai „siuva“ per sieną, tempdami ryšulius tai į vieną, tai į kitą pusę. Kokių gėrybių galėtų koks gabus „aparatchikas“ parsinešti į Lietuvą? O gėrybių ten yra... Užtektų įslinkti į vieną iš didžiausių Varšuvos supermarketų „Auchan“ ir seilės nebesilaikytų burnoje: bent šešios rūšys „toasterių“, 19 skirtingų pavadinimų elektrinių virdulių, 13 modelių kavos virimo indų, 15 rūšių „microwave“ krosnelių... Jokio skirtumo nuo Vakarų Europos ar Australijos; tik įsiversk tokią krosnelę už 500 dolerių į parduotuvės vežimėlį ir stumkisi prie vieno iš 50 - ties (Taip! 50 "checkout") vartelių, kur kompiuteris tyliai pasakys, kiek reikia mokėti, o jauna patarnautoja paims pinigus ir plačiai šypsodama padėkos.

Mažesni biznieri, sakysim tokioje Poznaneje ar Katovicuose, gal ir nebus tokie laimingi - ne vienas su rūpesčiu pasakys: „Dar metai, gal ir greičiau, ir mūsų urmo pirkliai nebeturės darbo - supermarketai perims viską - turės savus tiekėjus“. Nepasotinamo pirkimo karštingė įsiviešpatavo ir Lenkijoje, krašte, kur dar taip neseniai bado šmėkla buvo pradėjusi kurstyti revoliuciją, 1989 - aisiais sugriovusią komunistinę sistemą ir atidariusią duris rinkos ekonomikai. Prieš trejetą metų Varšuvoje atsiradę pirmasis modernus supermarketas: išdailintas, rafinuotas, agresyvus, svetimųjų nuosavybėje. Po to panašūs prekybos namai didesniuose miestuose dygo, kaip grybai po lietaus ir turėjo potencialą norą užvaldyti kiekvieną priemiestį, didesnę centrą šioje kol kas didžiausioje Rytų Europos rinkoje.

Vis daugiau atsirandančių automobilių leidžia pirkėjams pavažiuoti toliau, paieškoti pigesnių parduotuvių; didžiuliai supermarketai kaip koks mūšio laukas, kuriame kiekvienas neriiasi iš kailio pigiau nusipirkti ar pasipelninti. Mažesni prekybininkai, žinoma, labai nepatenkinti, pamatę, kad, kai tik tokia prekyvietė jų apylinkėje atsirado, jų pačių prekyba mažėja per pusę ar dar daugiau. Radikalesnės politinės partijos bando prisigerinti prie mažesnių pirklių, bet prancūzų firma „Auchan“ nori dar 8 tokias superparduotuves atidaryti, aus-

trų maisto bendrovė „Billa“ per keletą metų planuoja pastatyti apie 20 savų parduotuvių, belgų ir lenkų jungtinis biznis „Globi“ išleido 140 milijonų ir savo parduotuvių tinklą išplės iki 30 - ties. „Macro“ jau investavo 100 milijonų ir pasirengė mesti šiais metais dar kitą 100, kad prisiviliotų bent dalį iš 40 milijonų Lenkijos pirkėjų.

Gražiai apsirengę, išsipustę parduotuvių vedėjai, beveik per dieną išmokę puikiai vadovauti, kalba ne tik lenkiškai, bet ir angliškai, važinėja jie firmos „Peugeot“ automobiliais ir tvarko šimtus tarnautojų. Neseniai valdiškos maisto parduotuvės, neturėdamos šaldytuvų, vasarą per karščius turėdavo uždaryti maisto pardavimą. Dabar didžiulės maisto parduotuvės vedėjas išdidžiai vaikšto tarp lentynų eilių, kuriose sukrata duona, mėsa, dešros ir kitos maisto prekės, šaldytuvams maloniai ir vėsiai užiant. Netgi tokios nelauktos ir nelabai girdėtos prekės, kaip šunų maistas metalinėse dėžutėse, pasidarė čia paprasčiausias dalykas.

Lenkijos prekybos ir pramonės ministerija laisvai rinkai dar vis nenori padaryti suvaržymų, tačiau visgi pripažįsta, kad toks šuolis krašte į 20 - tą amžių ir toliau palieka daug kartėlio smulkių naujųjų kapitalistų burnose, kadangi kontrolieriai ir tyrinėtojai mato, jog kiekvienas iš šių tarnautojų milžiniškuose supermarketuose, kurie anksčiau aptarnaudavo mažas parduotuves, esančias toliau nuo centro, dabar netenka darbo. Valdžia atsiduria prieš dilemą, kaip apraminti smulkius prekybininkus ir jų tarnautojus, kurie ima bruzdėti, kadangi vis dažniau netenka darbo ir duonos.

Kol kas tai dar tik ateities problemos, kadangi kol kas šeiminiškėms nauja tvarka labai patogi ir priimtina. Dabar beveik kas antras namas turi savą automobilį, parduotuvės pilnos prekių, pinigų trūkumo nesijaučia, pelnas grįžta į naujas parduotuves, naujus automobilius. Lenkija kažkaip išvengė to baisaus košmaro - taip vadinamų mafijozų, viešo ir beatodairiško nusikalstamumo bei nepažabotos korupcijos. (Pagal kitus šaltinius, nusikalstamumas Lenkijoje yra labai didelis, netgi didesnis, nei kituose Rytų Europos kraštuose. Red.) Reikia pripažinti, kad tauta, kuri nuo karo buvo baisiai nukentėjusi, visgi kažkaip gana greitai atgavo savo tautinę savigarbą ir atkuto.

REMKITE

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDA,

nes jo tikslas yra: skatinti, remti ir puoselėti lietuvių tautinę kultūrą, mokslą, švietimą, meną ir kitas lietuvių kultūrinės apraiškas. Fondą stiprinsime ir jį ugdydysime, jei įvairiomis progomis jam aukosime, stosime jo nariais ir nepamiršime jo surašydami testamentus. Testamentuose reikia įrašyti tiksliai angliškąjį Fondo pavadinimą ir adresą:

AUSTRALIAN LITHUANIAN FOUNDATION INC.

44 - 50 Errol Street, North Melbourne, Vic. 3051

Visą korespondenciją ir aukas prašome siųsti adresu:

P.O. Box 11, North Melbourne, Vic. 3051

Australijos Lietuvių Fondo Valdyba

Lietuvos įvykių ... atkelta iš 1 psl.

dar dviejų bankų darbą. Nutarta iškelti bankroto bylą „Senamiesčio bankui“, kuris pagal dabartinius apskaičiavimus turi apie 2 mln. litų skolų. Licencija atšaukta „Aurabankui“, kuris jau anksčiau buvo patekęs į „juodąjį sąrašą“.

Valstybinis Lietuvos bankas įregistruavo savotiškos paskirties „Turto banką“. Priešingai duotam vardui, šis bankas operuos ne kapitalu, bet išpirks iš kitų bankų „blogas paskolas“ bei panašų „turta“ ir bandys išgauti tai, kas dar išgaunama. Šio banko įsteigimo mintis buvo sulaukusi nemažai kritikos, todėl jo veikla bus atidžiai stebima.

Pensija dr. K. Bobeliui

Seimo nariui, JAV lietuviui dr. Kaziziui Bobeliui Vyriausybė suteikė

Viešnia apie mediciną ir rinkimus

Sydnejuje vieši Kauno medicinos akademijos geriatrijos skyriaus vadovė dr. Vita Lesauskaitė. Su ja kalbėjosi „M.P.“ bendradarbis dr. Vytautas Doniela.

V. Doniela: Kokia dabar sveikatos apsaugos padėtis Lietuvoje?

V. Lesauskaitė: Sveikatos priežiūros įstaigų finansinė būklė Lietuvoje kol kas tebėra labai sunki. Ligoninių skolos yra skaičiuojamos milijonais litų. Patekę į ligoninę, pacientai dažnai atsiduria dar blogesnėje padėtyje, negu prieš tai. Pavyzdžiui, kai žmogus suserga plaučių uždegimu, jei gydosi ambulatoriškai, tai gydymąsi antibiotikais padengia socialinis draudimas „Sodra“, t.y. šiuos vaistus ligonis gauna nemokamai. Tuo tarpu, jei plaučių uždegimu sergančio būklė sunki ir jis paguldytas į ligoninę, neretai vaistus tenka įsigyti pačiam: iš vienos pusės, stipriai veikiančių brangių antibiotikų skirti neleidžia ribotos finansinės stacionarų galimybės, iš kitos pusės, stacionarų gydytojai ligoninėje gulinti ligoniui nemokamai išrašyti vaistų neturi teisės. Todėl gulinti ligoninėje, dažnai tenka pačiam pacientui pirkti švirkštus, vaistus, tvarsliavą. Finansų trūkumo labai ribojamas ne tik gydymas, bet ir ištirimas, ligoniams atliekami tik patys būtiniausi tyrimai.

V. Doniela: Ar vyksta Lietuvoje sveikatos apsaugos reforma?

V. Lesauskaitė: Draudiminė medicina turėtų pakeisti esamą medicinos sistemą 1997 m. sausio mėnesį. Tuomet už dirbančiųjų, pensininkų ir invalidų sveikatos priežiūrą mokėtų ligonių kasos, o niekur nedirbantys ir mokesčių nemokantys žmonės už sveikatos priežiūrą turėtų susimokėti patys. Jiems būtų nemokamai suteikiama tik neatidėliotina medicinos pagalba. Tačiau šiai medicinos reformai dar nėra tinkamai pasirengta. Potencialus būsimas ministras pirmininkas Gediminas Vagnorius savo kalboje per Lietuvos televiziją pasakė, kad būtų tikslinga reformos įgyvendinimą atidėti pusmečiui, per tą laiką žymiai geriau jai pasirengus.

V. Doniela: Ar medicinoje juntama užsienio lietuvių pagalba?

V. Lesauskaitė: Užsienio lietuvių pagalba yra juntama ne tik medicinoje, bet ir kitose srityse. Užsienio lietuvių labdaros teikimas vaistais, tvarsliava, medicinos įrengimais kol kas yra labai pageidautinas, nes ligoninių padėtis iš tiesų varginga. Tačiau daug naudos duoda ne tik materialinė pagalba, bet ir specialistų apsilankymai ir savo patirties perteikimas, pavyzdžiui dr. Antano Stepano paskaitos Lietuvos endokrinologams.

V. Doniela: Po pirmojo Seimo rinkimų rato Jūs dar buvotė Lietuvoje. Ko-



Dr. Vita Lesauskaitė

kia buvo visuomenės reakcija į Seimo rinkimų pirmojo rato rezultatus?

V. Lesauskaitė: Dauguma balsavusiųjų per pirmąjį ratą pasisakė už dešiniąsias jėgas, ypač už Tėvynės sąjungą. Žmonės balsavo už švartų rankų politiką, už kovą su korupcija, grįžimą prie reformų. Iš tiesų nėra viena partija tokiu mastu nekovojanti už savo narių padarumą, kiek Lietuvos konservatoriai. Iš savo partijos jie pašalino 18 narių, esant įrodymams dėl jų nesąžiningumo. Tai leido tikėtis, kad Lietuvos visuomenėje bus atgaivintos tokios sąvokos, kaip žmogaus garbė, šeimos garbė, valstybės garbė, kurios, valdant LDDP, buvo pasidarę nebemadingomis. Todėl po pirmojo rinkimų rato atrodė, kad ir žmonių veidai gatvėje pasidarė šviesesni, atgavę viltį. Įdomu buvo ir tai, kad Vytautas Landsbergis ir Gediminas Vagnorius kairiųjų jėgų buvo labiausiai šmeižiami. Tėvynės sąjungos vadovai į Seimą tapo išrinkti absoliučia balsų dauguma jau po pirmojo rinkimų rato. Tai geriau už visokias apklausas ir dirbtinai sukurtus reitingus parodė, su kuo siejama ateities vizija.

Iš kitos pusės, kairiosios jėgos per pirmąjį rinkimų ratą patyrusios triuškinantį pralaimėjimą, nepasimetė. LDDP paskelbė šūkį, raginantį antrame rinkimų rate Lietuvos rinkėjus balsuoti už bet ką, tik ne už konservatorius, gąsdindama būsima diktatūra, vienos partijos vienvaldyste. Pasirodė straipsniai ir televizijos laidos, kritikuojantys Tėvynės sąjungos ir Krikščionių demokratų partijos narius (pvz. populiari Lietuvos televizijos „Kranto“ laida). Tai negalėjo neturėti poveikio rinkėjams. Atrodo, kad antrajame rate balsuoti prieš dešiniųjų kandidatus atėjo tokių rinkėjų, kurie pirmame rate nedalyvavo.

Padėka

Lietuvių kredito draugijos „Talka“ Sydnejaus skyriaus valdybai nuoširdžiai dėkojame už „Sutartinei“ suteiktą 300 dol. auką.

Jūsų suteikta auka paskatina tolimenę mūsų vieneto veiklą.

Su pagarba

„Sutartinė“

BENDRUOMENĖS VEIKLOJE

Nuostabūs koncertas

Jeigu kas nors mane paklaustų, kokią didžiausią turtą turi Sydnejaus lietuvių bendruomenė, nedvejodama atsakytų: „Tai - „Dainos“ choras!“

Ir tikrai, tegul neužpyksta kiti saviveikliniai kolektyvai, bet „Dainos“ choras savo aukštu meniniu lygiu yra ryškiai iškilęs Sydnejaus kultūrinėje panoramoje. Ir dar galėčiau pridurti, kad šis choras sugėrė į save muzikos melodijų skambesį ir dainų grožį, o po to juos dažnai atkartoję ir išdalino mums savo metiniame koncerte.

Koncertas prasidėjo malonių netikėtumu - vietoje įprastų matyti tautinių rūbų margymyno šį kartą choristai dėvėjo naują, elegantišką aprangą.

Vyrai, apsirengę juodais smokingais ir pasirišę „bitutes“, atrodė pasitempę ir išdidūs. Moterys, dėvėdamos laisvai krentančius, ilgomis rankovėmis juodo audinio auksu siuvinėtas palaidinukes ir ilgus juodus sijonus, atrodė iškilmingai. Papuošalų nebuvimas visa tai tik paryškino!



Dainuoja „Dainos“ vyrų choras.

Nuotr. R. Zakarevičienės.

Nuskambėjo pirmasis kūrinys „Prisikėlimo himnas“, taip puikiai atitinkantis programos pradžią. Ir iš tikrųjų, tie puikūs žodžiai: „Prisikėlei, Lietuva, kaip viena lemtis, kaip Motina viena...“, rodos, kilstelėjo mus skambiais akordais į tauresnį pasaulį, atverdami duris kilnesnėms mintims.

Po šio himno koncerto pranešėja Rasos Blansjaar širdingai pasveikino visus susirinkusius į „Dainos“ choro metinį koncertą.

Šiam koncertui akompanuoti sutiko daktaras Ramutis Zakarevičius. Mano supratimu, tai buvo puikiausias akompaniatorius, labai profesionaliai, su didele meile, dėmesiu bei įsijautumu palydėjęs visus kūrinius.

Koncertui dirigavo niekada nepailstantys, kūrybingi ir, kaip visada, entuziastingi chorvedžiai Birutė Aleknaitė ir Justinas Ankus.

Gera buvo klausytis Rasos Blansjaar literatūrinių programos interjų, kurie lyg saulėti minčių takeliai įvesdavo klausytojus į dainos melodiją, žodžius ir prasmę.

Po atliktų lyrinių dainų „Giedu giesmelę“ ir „Valioj dalgelę“, atėjo eilė linksmajam „Senajam kerdžiui“, kurį choras taip puikiai padainavo, kad aš

be jokių ypatingų pastangų įsivaizdavau esanti kažkur Lietuvoje - „pamiškėje, po egle, sėdi senis su barzda, sėdi senis, bandą gano, turi senis ragą seną, o kai saulė vakaruos slepia veidą miškuos, senis ima ragą seną, pamiškę linksmai skardena - o - o - o - o - o...“ Dainai besibaigiant, taip ir norėjosi užtraukti skardų o - o - o - o - o...

Po liaudies dainų išgirdome klasikinį italų kompozicijos kūrinių „Piemenėlis“ arba „Ar tu myli mane“. Jį atliko jaunoji solistė Vilija Burneikytė. Visi lyg užkerėti klausėmės šios, vokaliniu atžvilgiu, sudėtingos dainos, kurią ji atliko labai profesionaliai. Į šį koncertą buvo atvykusi ir Vilijos dainavimo mokytoja p. Valerie Barton, kuri koncertui pasibaigus pasakė, kad Vilija per nepilnus du metus padarė didžiulę dainavimo pažangą. Ateityje „Dainos“ choras, turėdamas tokią puikią vokalistę, galės paruošti dar įdomesnių solo partijų.

O kodėl Vilija dainavo „Piemenėlį“?



Kažkada šį kūrinių atlikdavo Adelaidės choro solistė p. G. Vasiliauskiene, o Vilija, pasak jos, tiesiog įsimylėjo šią dainą ir nusprendė pati ją išmokyti. Taip iš kartos į kartą, lyg palmės šakelė, buvo perduodama daina, mus visus nudžiuginusi.

Nuo „Puikiųjų rožių“ man tiesiog apšalo širdis, nuvedusi į jaunystės prisiminimus. Norėjosi vėl eiti „pasivaikščioti, laimės paieškoti...“ Tai lyrinė daina, harmonizuota M. K. Klajūno, prieš daugelį metų buvusio Geelongo choro dirigentu. Pasak B. Aleknaitės, Australijoje lietuvių chorai į savo repertuarą bando įtraukti vietinių kompozitorių kūrinius. Taip išlieka muzikinių tradicijų tęstinumas ir savitumas.

„Ilevaro tiltą“ „grindė“ solistai Vilija Burneikytė ir Kęstas Protas, o fleita jiems padėjo Megan Dun. Vilijos balsas buvo visiškai vieno tempo ir tiesiog susiliejo su fleitos garsais. Choras puikiai atliko moteriškų ir vyriškų balsų dialogą.

Fleitininkė ir dainininkė Megan Dun nauja choro narė. Pasiteiravus, kodėl būdama nelietuviškos kilmės ir su lietuviais nesusijusi giminytės ryšiais,

nukelta į 4 psl.

atkelta iš 3 psl.

dainuoja šiame chore, pasakė, kad seniai norėjo dainuoti bet kokiame chore, išskyrus bažnytinį. Ji dirba drauge su Birute Aleknaite, kuri ją ir prikalbino ateiti į „Dainos“ chorą. Paklausus, ar ji supranta apie ką dainuoja, ji atsakė: „Žinoma! Dainų prasmę man išaiškina „Dainos“ choro draugai“. Jai norisi tik dainuoti ir dainuoti! Dabar chore yra keturi „užsieniečiai“: Megan Dun, Audrey Gatehouse, David Fraser ir Joseph Blansjaar.

Vyrų choras smagiai ir skambiai padainavo „Užstalės dainą“, o kai Ričardas Bukevičius dar pagrojo savo „kėžū“, (cazoo), buvo visai linksma, salėje pasigirdo audringi plojimai.

Pirmoji koncerto dalis baigėsi „Viešpaties lelija“, kurią jausmingai atliko solistės Vilija Burneikytė ir Birutė Aleknaite.

Po trumpos pertraukėlės antroji koncerto dalis prasidėjo mišraus choro atliekama lyriška „Lopšinė gimtinei ir motinai“. Moterų choras labai jausmingai, švelniai ir subtiliai atliko „Padainuosiu tau dainelę“ ir „Mylėk ir lauk“.

Vyrų choras vėl užtraukė „Krantų gėlę“. Ją baigus, pasigirdo tokios karštos ovacijos, kad dainą teko pakartoti dar sykį. Prisiminiau, kad maždaug prieš 20 metų, o gal ir dar anksčiau, kai pirmą kartą ši daina nuskambėjo Lietuvoje, ji tuoj pat tapo labai mėgiama, ir, kaip matyti, jos populiarumas atkeliavo į Australiją, iš naujo sužibęs naujomis varšomis.

Vyrų chorui savo žavesiu nenusileido ir moterų choras, nes tik moterys galėjo taip lyriškai ir švelniai padainuoti M. Petrausko „Vaidilutes“.

Kariuomenės šventė Sydnejuje

Lapkričio 24 d. įvykęs šventės minėjimas prasidėjo pamaldomis v. Joachimo bažnyčioje Lidcombe. Ramovėnai ir uniformuoti šauliai dalyvavo rikiuotėje su savo vėliavomis.

Minėjimas toliau tęsėsi Lietuvių namuose. Scena buvo papuošta vėliavomis ir degančiomis tautinių spalvų žvakutėmis. Minėjimą atidarė LK-VS „Ramovė“ skyriaus pirmininkas A. Vinevičius, paskaitęs invokaciją ir pasveikindamas iš „Ramovės“ centro valdybos.

LR garbės konsulas V. Šlitteris trumpu žodžiu palygino Lietuvos kariuomenės uždavinius 1918 m. ir šiandien, pasidžiaugė šiandieninės Lietuvos kariuomenės dvasia ir ryžtu, numatytais planais plėsti kariuomenę ruošiantis Lietuvos, Latvijos ir Estijos įsijungimui į NATO.

Pagrindinis minėjimo paskaitininkas poetas Juozas Almis Jūragis ne tik nušvietė Lietuvos kariuomenės ir jos



Akompaniatorius dr. R. Zakarevičius

Koncertas pasibaigė kantata „Tėviškės namai“, kurią bedainuojant choras pademonstravo aukštą vokalinių lygių, susiklausymą, suderintą balsų skambesį, nors ši kantata yra labai ir labai „kieta riešutėlis“ netgi profesionaliems kolektyvams. Tiek solistai Vilija Burneikytė ir Joseph Blansjaar, tiek choras įdėjo daug kūrybinių pastangų, kas šią kantatą atlikti taip puikiai.

Su paskutiniaisiais akordų garsais pasibaigė nepakartojamas koncertas. Nenorėjau palikti salės, mintyse dar aidėjo skambiosios dainos...

Choro pirmininkas V. Binkis padarė trumpą pranešimą. Jautrius, gerus padėkos žodžius tarė Sydnejaus ALB apylinkės valdybos pirmininkas p. V. Juška. Nuvilnijo padėkos plojimai choristams. Apdovanoti gėlėmis, jie paliko salę.

Tai buvo šventė, kultūrinė šventė Sydnejuje.

Ir, jeigu kas nors manęs paklaustų, koks didžiausias turtas Sydnejaus lietuvių bendruomenėje, aš nedvejodama atsakyčiau: „Tai - „Dainos“ choras!“

Rymantė Gell

įpėdinių - partizanų kovų ir pasiaukojimo kelią, bet iškėlė daug gilių minčių, priversdamas klausytojus susimąstyti. Jo paskaitą būtinai reikėtų išvysti spaudoje.

Minėjimą tęsiant, p. Alfa Savickienė padėklamavo Antaninos Garmutės eilėraštį „Savanoriai“, o skyriaus garbės narys A. Kramilius pasidalino su minėjimo dalyviais savo prisiminimų fragmentais iš karinės tarnybos Vietinėje Rinktinėje 1944 metais bei išgyvenimais paskutinėmis karų dienomis.

Ketvertukas (J. Masiokienė, A. Savickienė, Pr. Andriukaitis ir A. Kramilius - akordeonas) jautriai sudainavo penkias minėjimo pobūdį atitinkančias dainas.

A. Vinevičiui padėkojus programos atlikėjams ir minėjimo dalyviams, minėjimas buvo užbaigtas Tautos himnu.

V. P.

Pas Adelaidės lietuvių pensininkus

Adelaidės pensininkų klubas veikia! Paskutiniu metu jame vyko net keli renginiai - lapkričio 6 d. nuo Adelaidės lietuvių namų 41 pensininkas išvyko vienos dienos išvykai. Tą dieną oras pasitaikė gražus, taigi ir pakeliauti savųjų draugėje buvo gera. Važiavo per

„Mūsų Pastogė“ Nr.48.1996.12.2 psl.4

kalnus, gražiomis apylinkėmis iki Strathalbyn miesto. Ten pavalgė priešpiečius ir keliavo toliau iki Bleasdale vyninių, kur paragavo gardaus vyno. Pasiėkus Wellington, esantį prie Muray Bridge, visi papietavo Wellingtono viešbutyje, o vėliau buvo pasidairyta ir



ALB Krašto valdybos PRANEŠIMAS

Gruodžio 29 - 31 dienomis Melburne vyks Krašto tarybos suvažiavimas

Žemiau pažymėti žmonės yra Krašto tarybos nariai pagal ALB statuto 10 paragrafą:

- * ALB garbės nariai.
- * Krašto valdybos nariai.
- * ALB Garbės teismo pirmininkas arba jo pavaduotojas.
- * Apylinkių valdybų pirmininkai arba jų pavaduotojai.
- * Seniūnijų seniūnai.
- * Australijos lietuvių fondo pirmininkas arba jo pavaduotojas.
- * Lietuvių bendruomenės Spaudos sąjungos pirmininkas arba jo pavaduotojas.
- * Atstovai į PLB Seimą.
- * Australijos lietuvių bendruomenės archyvo vedėjas arba jo pavaduotojas.
- * ALFAS pirmininkas arba jo pavaduotojas.

Prašyčiau žemiau išvardintus narius pranešti man, ar jie planuoja vykti į Krašto tarybos suvažiavimą. Prašau pranešti pilnus vardus, adresus ir telefonų numerius.

ALB garbės nariai, ALB Garbės teismo pirmininkas, Krašto kontrolės komisijos pirmininkas arba jo pavaduotojas, ALFAS pirmininkas.

Su pagarba

Andrius Žilinskas

ALB Krašto valdybos vardu

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ DIENOS

LIETUVIŲ DIENŲ IR SPORTO ŠVENTĖS ATIDARYMAS



Bendras atidarymas įvyks gruodžio 27 - tą dieną pradedant mišiomis 11 val. St. Mary's Star of the Sea bažnyčioje. Bažnyčia yra netoli Lietuvių namų (pėsčiomis 5 min.), prie Victoria ir William gatvių kampo. Pamokslą sakys iš JAV atvykęs kun. A. Saulaitis, giedos bendras „Parapijos“, „Dainos sambūrio“ ir „Gintaro“ dainininkų choras.

Pietus bus galima pavalgyti Lietuvių namuose (Errol St., Nth. Melbourne, o taip pat netoliese yra daug valgyklų).

Atidarymo iškilmės toliau tęsis 2.30 val. Albert Park krepšinio stadione. Iškilmėse bus ir vienetų, dalyvaujančių Lietuvių dienose ir Sporto šventėje paradas. Dalyviai bus pristatomi publikai ir visi vienetai prašomi atsivežti savo vėliavas bei parade dalyvauti su jomis. Neturint vėliavos, ją gali pakeisti emblema. Vėliavai arba emblemai prašoma skirti tris palydovus.

Meninę atidarymo dalį atliks „Suvartukas“ iš Plungės, „Gintaro“ tautinių šokių grupė ir vyrų choras - abu iš Melbourne. Atidarymo iškilmės baigsime parodomosiomis krepšinio rungtynėmis.

Visais atidarymo klausimais prašome kreiptis į Daną Levickienę, 39 The Boulevard, Doncaster Vic. 3108. Tel. (03) 9840 0070 arba vakare (03) 9840 0013.

Įsigykime bilietus

ALD, Sporto šventės, Naujų metų balius ir visų kitų renginių bilietai platinami Melbourne lietuvių namuose sekmadieniais nuo 12 iki 2 val. Naujųjų metų balius bilietams paskutinė įsigijimo diena yra gruodžio 27 - oji. Paštu visus bilietus galima įsigyti pas Algį Kairaitį, 1 Sherwood Crt., East Doncaster, Vic. 3109.

Bilietai kainos:

Atidarymas - suaugusiems - 13 dol., jaunesniems, kaip 13 metų - 1 dol.

Žodžio ir muzikos vakaras - suaug. - 8 dol., 13 - 18 metų - 5 dol., jaunesniems veltui.

Susipažinimo vakaras - visiems - 10 dol.

Dainų šventė - suaug. - 12 dol., 13 - 18 metų - 5 dol., jaunesniems veltui. „Suvartuko“ koncertas - suaug. - 12 dol., 13 - 18 metų - 5 dol., jaunesniems veltui.

Tautinių šokių šventė - suaug. - 12 dol., 13 - 18 metų - 5 dol., jaunesniems veltui.

Naujųjų metų balius - 46 dol., studentams su studento pažymėjimu - 36 dol.

ALD informacija

po gražias apylinkes, Pioneer kaime aplankytas muziejus.

Pavakare visi vėl grįžo Adelaidėn, prie Lietuvių namų.

Lapkričio 15 d. Adelaidės lietuvių namuose vyko populiari „Bingo“ popietė. Dalyvių susirinko gana daug. Pirmininkas E. Dukas, pasveikinęs

susirinkusius, padarė platų pranešimą apie valdybos veiklą. Po žaidimo ir kavutės išklusė A. Šerelio paskaitą apie sveikatos palaikymą. Po to Vasiliasukas parodė gana ilgą video filmą iš Lietuvos. Dar kiek pabendra- vę išsiskirstė.

nukelta į 5 psl. →

Jau vykdomas didysis Pasaulio lietuvių bendruomenės projektas

Jurgis Janušaitis

Prieš ketverius metus išrinktoji dabartinė Pasaulio lietuvių bendruomenės valdyba savo plačios veiklos planuose numatė savos kadencijos metu suruošti ir išleisti daugiatomę „Lietuvos kančių ir kovų istoriją“ ir ją padovanoti, kaip išeivijos lietuvių dovaną, Lietuvai. Projektą paruošė darbštusis PLB valdybos pirmininkas inž. Brūnys Nainys, o valdyba entuziastingai jam pritarė.

Nedelsiant darbas buvo pradėtas. PLB valdybos pirmininkas B. Nainys tuoj surado Lietuvoje istorikus ir pradėjo vykdyti darbus.

Jau daugiau kaip prieš porą metų pasirodė pirmoji Lietuvos kančių ir kovų istorijos knyga, pavadinta - „Lietuvos gyventojų trėmimai 1940 - 1941, 1945 - 1953 metais“. Pirmoje knygoje buvo spausdinami okupantų dokumentai, kaip Lietuvoje turi būti vykdomi ištrėmimai, kaip jie įvykdyti, nuotaikos, sąlygos ir daug kitų dokumentų. Knygos autoriai istorikai neparašė platesnio dokumentų aptarimo, kas, knygai pasirodžius, išeivijos lietuvių tarpe sukėlė erzlių. Po spaudoje pasirodžiusių neigiamų apie šią knygą straipsnių, tuoj „istorikai“, profesoriai, organizacijų pirmininkai ir net pavieniai asmenys, knygos patys net neskaitė, išreiškė pikta kritika, o PLB pirmininką už tai kaltino, netgi primedami „tėvynės išdaviko“ vardą.

Ši pikta polemika truko ilgokai, o spaudoje, sakoma, nespausdino kitokių knygos vertinimų. Išeivijos istorijoje tai gal buvo pirmas toks išpuolis prieš dirbančiuosius, prieš Lietuvos istorikus, leidėjus. Žinoma, toks „patriotizmas“ nepasitarnavo našesniai darbui. Bet PLB valdyba ir jos pirmininkas B. Nainys, pergyvenę daug pykčio, net melo ir kaltinimų, nenuleido rankų, suplanuotus darbus vykdė toliau. Ir štai jau turime naujus rezultatus. „Lietuvos kovų ir kančių istorijai“ leisti buvo sudaryta net speciali komisija, susidedanti iš: pirmininko Antano Stasiškio - Lietuvoje, dr. Petro Kisieliūso - Amerikoje ir narių - kun. dr. Jono Borutos S.J., Balio Gajausko, Nijolės Gaškaitės, dr. Kęstučio Girniaus, prof. habil. dr. Vytauto Landsbergio, prof. dr.

Benedikto Mačiūkos, prof. habil. dr. Antano Tylos ir prof. habil. dr. Zigmo Zinkevičiaus. Tai autoritetai, mokslininkai, istorikai, veikėjai. Jie dabar pradeda naujai leisti knygas, patikrina, papildo ir tik tada su plačiais įvadais spausdina. Pirmoji, jau pataisyta „Lietuvos kančių ir kovų istorijos“ knyga vėl pasirodė, o po jos jau buvo išspausdinti ir dar trys tomai.

Pataisytą tomą paruošė istorikai mokslininkai Eugenijus Grunskis, Vanda Kašauskaitė ir Henrikas Šadžius. Atsakingas redaktorius prof. habil. dr. Antanas Tyla. Šioje knygoje tilpo 171 okupantų dokumentas, pagal kuriuos buvo vykdomi trėmimai - instrukcijos, įvairūs trėmimų pranešimai, aprašomi ešelonai, tremiamųjų nuotaikos, vykę pasipriešinimai, pateikti ištrėmiamųjų skaičiai, apgyvendinimo tremtyje kraštai, vietovės, darbai. Žodžiu, perskaičius šiuos dokumentus, susidarys baisesnių trėmimų vaizdą, gyvenimiškos tremiamųjų kančiomis ir išgyvenimais.

Knygos pradžioje PLB pirmininkas Bronius Nainys ir redaktorius prof. habil. dr. Antanas Tyla plačiau ir išsamiau įvadu aptaria knygoje spausdinamus dokumentus.

Knygą būtina atidžiai perskaityti, susimąstyti, pajusti didžiąją mūsų tragediją, už kurią turėtų atsakyti tautos genocido vykdytojai, nežiūrint kur jie begyventų.

Kai knygą užsklendi, širdyje ir vaizduotėje išgirsti mūsų tautos tikrųjų patriotų, mažutėlių, motinų ir senelių šauksmą užkaltauose vagonuose, riedančiuose į amžino įšalo žemę. Tie dokumentai amžiais bylos kartų kartoms apie baisiuosius lietuvių tautos pergyvenimus.

Po pirmojo tomo jau sulaukėme ir dar trijų „Lietuvos kančių ir kovų istorijos“ tomų.

Antroji knyga - „Laisvės kovos 1944 - 1953 metais“. Šį tomą paruošė Dalia Kuodytė ir Algis Kašėta. Autoriai plačiame įvade aptaria laisvės kovotojų - partizanų ir kitų karinių dalinių organizavimąsi, kovos vietus, apylinkes, apygardos partizanų veiklos apimtis ir uždavinius, vykdymą, o taip pat, žinoma, partizanų sėkmes ir nesėkmes. Perskaičius šią knygą, susidarys pilną vaizdą apie mūsų didvyrių - partizanų, jų taktinių didžiųjų ryžtą, kovas, meilę Lietuvai ir neapykantą okupantams.

Trečioji šios serijos knyga - „Lietuvos gyventojų trėmimai 1940 - 1941, 1945 - 1953 metais“. Knygą paruošė Eugenijus Grunskis. Tai lyg dokumentų, skelbtų pirmoje knygoje, papildymas.

Ketvirtoji knyga - „Lietuvos partizanų kovos ir jų slopinimas MVD - MGB dokumentuose 1944 - 1953 metais“. Knygą paruošė Nijolė Gaškaitė, Algis Kašėta ir Juozas Starkauskas. Pats knygos pavadinimas aiškiai pasako apie ką joje kalbama. Tai knyga apie partizanų veiklą, kovą su

Kibirkštėlės IV

*Klausyk,
kaip kilniai skamba žodis,
lietuviškoj dainoj augintas,
švelnios lopšinės garsuose
iš lūpų motinos pažintas.*

*Žodis, linksmas gaidas surinkęs,
raudų aidus suaukęs.
Dėlto jame ir džiaugsmas
ir sielvartingas gaudis...*

*Pajunta virpesį krūtinėje
kiekvienas jį girdįs,
nes žody skamba paslaptingai
tautos dvasia, tautos širdis. -- --*

*Skaičiuokime spindulius saulės,
skaičiuokime šimtus kilometrų
plačiųjų aut ostračių,
skaičiuokime, kiek daug apgaulės
širdis pasaulį rado...*

*Skaičiuokime nakties žvaigždes,
skaičiuokime amžiaus metus,
skaičiuokim laimės momentus retus.*

*Atmenu, kas būta
Saulės namuose...
Glostau sausą rūtą
Alkana dvasia...*

*Kaip raminti mintį
Vidury nakties?
Rūtai atauginti
Neužteks širdies,*

*Neužteks ir metų,
Skaudžiai prarastų,
Neužteks monetų,
Pakely rastų. -- --*

*Aš nukreipiu mintis
į vakaro žaras.
Ar vakaras nuteis?
Ar girtinu atras?*

*Varpai lyg iš po žemių...
Rudens vėsa veidan...
Jų vakaro giesmė
Argi jau skamba man? -- --*

*Veržiasi mano mintys
aukštyn
ir kaip paukščiai
į saulę skrenda...
Širdis, susižavėjusi
laisve padangės aukščių,
ramybę gilią randa...*

*Kas gi neleidžia, broli, tau
gėrėtis mėlyna padange?
Ar skausmo debesys širdy
tau saulės spindesį uždengia?*

*Kalbėkime apie gyvenimą,
kalbėkime apie laimę,
kalbėkime širdimi,
gims laimė
savaime...*

Mount Wilson ramunės

*Tos pilaitės valdovo aini
Istorija šitaip minės:
Žirgą į asilą mainė,
Sėjo baltas ramunes.*

*O ramunės žydėdamos bėgo
Nuo kalno į visas puses...
Edė asilas baltą tą vasaros sniegą
Ir uodega baidė muses. -- --*

atkelta iš 4 psl.

Lapkričio 17 d. gražiam Thornton parke vyko metinis pensininkų klubo piknikas. Dalyvavo jame net 77 žmonės. Šis parkas labai populiarus poilsio vieta su gražiu dirbtiniu ežeru. Klubo valdyba jau nuo anksto ryto rūpinosi kėpsniais ir gaivinančiais gėrimais. Gražioje aplinkoje, gryname ore linksmi pabendrauta savųjų tarpe. Visi pensininkai labai patenkinti tokiais renginiais, telieka tik padėkoti valdybai ir ponioms už jų triušą.

Iki sekančio karto.

Ona Baužienė, B.E.M.

okupantais, net išdavikais. Neaptarinėsiu detalai dokumentų, skelbtų šiose knygose. Tai begalės svarbių, istorinių įvykių, kurie pasauliui ir mūsų tautai liudys apie tą baisiausią istorijos periodą.

Knygų serijos „Lietuvos kančių ir kovų istorija“ leidimas tęsiamas toliau. Netrukus pasirodys dar keletas knygų. Kai bus baigta užplanuotoji serija, „Lietuvos kančių ir kovų istorija“, ji bus padovanota Lietuvai. Tai pats reikšmingiausias PLB darbas, kuris vertas ne tik reikiamo dėmesio, bet ir visokeriopos paramos - moralinės ir materialinės. Tai visų už Lietuvos ribų gyvenančių lietuvių pareiga. Taigi ir mieliesiems Australijos lietuviams tenka šios talkos dalis - padėti PLB valdybai pakelti labai sunkią istorijos leidimo našta.

Linkime, kad PLB valdyba ir jos pirmininkas Bronius Nainys šį planą sėkmingai įveiktų, žinoma, su visos išeivijos talka.

„Lietuvos kančių ir kovų istoriją“ leidžia Pasaulio lietuvių bendruomenė, Lietuvos istorijos institutas, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga, o ruošia žymūs mokslo žmonės - istorikai.

Patartina visiems „Lietuvos kančių ir kovų istoriją“ įsigyti, padovanoti augančioms lietuvių kartoms, o taip pat ir Lietuvos jaunimui būtų pravartu pažinti šį skaudžiausią lietuvių tautos laikotarpį.

Knygas įsigyti galima pas Pasaulio lietuvių bendruomenės fondo pirmininką Vytautą Kamantą, 1059 Maple Grove Drive NW, Grand Rapids MI 49504 - 3835, U. S. A.

Pirmieji metai Australijoje

Kuriamės Pietų Kryžiaus žemyne

Pranas Nagys

(tęsinys iš praeito "M.P." nr)

Deginant nendres, pas ūkininką Scandurrą padegėme nendres. Mes ir šunys - visi jaučiamės saugiai šalia degančių nendrių. Staiga mūsų šunelis Čempionas pamatė begantį „bandicoot“ą. Jį įsivijo į degančias nendres. Jo sulaukyti mes negalėjome - pakliuvo į liepsnų sūkūrį, iš kurio nebeišbėgo. Išgirdome tik cypimą. Nendrėms nudegus, radome jį labai sunkiai apdegusį, bet dar gyvą. Jį globojo mūsų „daktaras“ Rašymas. Aš ėjau pas fermerį klausti ką su tuo šuneliu dabar daryti? Vyresnysis Balanzategui įpylė sau ir man po pusę stiklinės brendy ir sako „tu žinai, ką reikia daryti. Jūs patys nuspręskite!.. Jeigu jis per daug apdegęs, geriau sunaikinti!“ Grįžęs į grupę paaiškinu ką ūkininkas, šunio savininkas, pasakė. Šuniuką nušovė palaidojom.

Vasaros metu apylinkėje būdavo daug miško gaisrų. Užsiliepsnoję miškai degdavo savaitėmis. Tolumoje kalnynai kiek akys užmato. Gaisras taip pat keliauja tolyn iki horizonto dingsta. Savaitę, dvi savaites matydavai kalnuose ugnis ir dūmus. Ūkininkai, kurių laukai suėina su miškais, visus plotus pagal mišką suaria, kad ugnis nepereitų į nendrių laukus.

Kartą, parvažiavusi iš Ingham'o, pirmas atsidariau duris ir uždegu liktarną. Sekančio kambario gyventojai įėję pastebėjo bėgančią gyvatę. Atbėgau ir aš. Gyvatės nesimato. Manėme, kad ji įlindo į ant sienos kabančius paltus. Aš maniau užlipęs ant lovos papurtyti paltus, kad gyvatė iškristų. Užšokus ant lovos, pajutau, kad užmyniau ant gyvatės, palindusios po antklode. Nušokau ant grindų. Už antklodžių galo suėmęs, jas papurčiau ir gyvatė iškrito ant cemento grindų. Pasiruošę vyrai atliko tarnybą. Mes pasekėme čia gyvenančių pėdomis. Jie pamatę gyvates, jų nepaleisdavo neužmušę, taip darėme ir mes. Atrodė, kad buvo lyg ir pareiga gyvatę sunaikinti.

Miškeluose ar pagal krūmus matydavome pilkai atrodančių akmenų. Mes buvome įsitikinę, kad tai yra akmenys, iškilę į viršų - pusmetriniai ir mažesni. Progai pasitaikius patyrėme, kad tai ne akmenys, o skruzdžių lizdai. Juose nesimato skylių, pro kurias įlystų ir išlystų skruzdės. Bat šie jų gyvenamieji namai jomis knibždėte knibžda. Pramušus tą iš molio suneštą namelį, randi šimtus bedirbančių didelės rūšies skruzdžių. Jei gyvatę užmušęs palieki, tai grįžęs po valandos rasi jos tikrai odą ir kaulus. Čia jos viską suėda, čia jų teritorija. Jei ten nukristų žmogus, tai neužilgo taip pat liktų tikrai griaučiai.

Keletą kartų teko išgyventi skruzdžių karą. Tas karas vyko tarp dviejų rūšių skruzdžių. Kažkodėl mūsų vieta jos pasirinko mūsų virtuvę ir valgomąjį. Po nakties tēkdavo iš kambario iššluoti šimtus negyvų skruzdžių. Nušlavus kiemą, takus, manėm nebebus to karo. Deja, po keletos valandų ir vėl pjauna vienos kitas. Stebėjome karą, bet suprasti dėl ko jos kariavo, neįstengėme.

"Mūsų Pastogė" Nr.48 1996.12.2 psl.6

Mūsų virtuvė ir valgykla buvo labai populiari tarp įvairių rūšių gyvūnų. Atsikėlus iš ryto rasdavome ant sienų, prie skardos prikabusių varlių. Nakties metu jos ateidavo ir ten apsigyvendavo. Iš ryto paėmę šluotą nuo virtuvės ir valgomojo sienų jas iššluodavome, išvarydavome. Jas krapstant nuo sienų ir varant lauk, rėkdavo keistais balsais. Jos čia vadinosimos „švendrių rupūžėm“ (Cane Toads). Aš tuo metu nežinojau, kokį gerą darbą jos darė, apsaugodamos ūkininkų nendres. Mums jos buvo bjaurūs sutvėrimai. Žalios spalvos, keistos, bjaurios išvaizdos, didelėmis akimis. Jų balsų negalėdavome pakęsti.

Mūsų barakuose palaikoma švara buvo skirtinga nuo tos, kurią čia atvykę radome. Ir išvykstant į kitą vietą, pas kitą ūkininką, mūsų naudotą patalpą palikdavome išvalytą, išplautą. Visai grupei išvykstant, aš su pora vyrų pasilikdavom išvalymui. Po poros valandų darbo viskas būdavo padaryta. Nežinia ką šeimininkai apie mus tada galvojo. Jie nebuvo pratę iš ankstesnių nendrių kirtėjų tokio „respekto“ tam jų barakui sulaukti. Mes buvom įsigiję jų pagarbą, nes jie žinojo, kad mes juodo darbo buvome nedirbę ir čia esame laikini darbininkai.

Vos atvykus į Ingham ir dar negavus mūsų pirmosios algos, buvome užkviesti į Katalikų metinį balių. Mūsų fermerio duklė Mary buvo tos organizacijos sekretorė, tai ji panoro, kad ir mes dalyvaudume tame baliuje. Svarbiausia, kai sužinojo, kad ir mes esame katalikai. Iš pradžių dalyvauti atsisakėme. Neturėjome tinkamos aprangos, neturėjome pinigų. Po pakartotinių prašymų sutikome dalyvauti keturiuose. Gavome pakvietimus, nuvykimui ir parvažiavimui atsiuntė autobusą. Asmeniškoms išlaidoms ūkininkas paskolino penkis svarus. Po algos pinigų grąžinoje. Apsirengęme ką turėjome geriausio. Autobusas priveža prie salės durų. Mūsų pakvietimais rankose. Įeiname į foje. Laukiame prie įėjimo į salę durų, laikydami pakvietimus. Tikėjomės, kad kas nors atkreips dėmesį ir nurodys vietas atsisėsti. Salėje jau buvo daug užimtų vietų. Mes, eilėse priratę laukti, nesiveržėme į vidų, o kantriai laukėme.

Deja, niekas į mus neatkreipė dėmesio. Visi vaikšto kas sau. Vieni pro mus įeina į salę, kiti išeina. Tariamės ką daryti. Įeisme į vidų, o kur sėsime. Kalba ribota. Atrodo, kad mes čia nesame ir reikalingi. Belaukiant prie durų, supratome garsiakalbiu kalbantįjį, kuris prašo stovinti prie durų pasišalinti, kad žmonės galėtų greičiau praeiti, netrukdyti judėjimo. Na, dabar jau laikas pasišalinti nuo durų. Žmonių prieangyje padaugėjo, o mes jau išėjome ant šaligatvio. Niekas mūsų nepasigedo. Žinoma, čia buvo ūkininkaičių neapdairumas. Gal jie buvo užimti rengimo darbais, gal ką... Mes nedrįsime kur nors kreiptis. Laukiame gatvėje ir čia niekas prie mūsų neprieina. Galvojame - kur eisime? Turime penkis svarus. Šeštadienio vakaras, tai galime užteiti į „Pub“ (karčiamą).

(tęsinys sekanciam "M.P." nr.)

Nuotraukose: pirmasis transportas (II)

(Aleksandro Gabo nuotraukos ir paaiškinimai)

Po 28 dienų kelionės „Gen. Heintzelman“ laivu (1947.10.30 - 1947.11.28) ir kelių savaitių Vakarų Australijoje, 1947 m. gruodžio 7 d. buvome išvežti į Bonegillo emigracinę stovyklą Viktorijos valstijoje, kur pagyvenome iki 1948 metų pradžios.

1947 - 1948 metų Kalėdų ir Naujųjų metų metu buvo, bent jau mums, gana karšta - visur pilna smėlio dulkių, pūtė audringas, karštas vėjas. Keletas iš mūsų šv. Kūčias ir Kalėdas atšventėme buvusiam kariuomenės stovyklos šaldytuvo kambarėlyje, kurio sienos buvo padengtos plonu ledo ir šerkšno sluoksniu... Gavę po vyno butelį ir tropinių vaisių - bananų, apelsinų - giedodami, dainuodami lietuviškai praleidome pirmąsias šventes.

Begyvenant Bonegilloje, po švenčių pradėjo mus skirstyti darbams. Skirstė po visą kontinentą - kur tik trūko paprastų juodadarbių.

Mes, septyni lietuviai ir penki latviai, iš anksto pasiprašėme darbo kur nors toliau į pietus - į Tasmaniją, King,

Flinders ar net Macquarie salas. Prašymas padėjo ir mūsų tuzinas 1948 metų sausio 17 dieną atsidūrėme vakarų Tasmanijoje. Prieš tai, belaukdami transporto, savaitę išbuvome Melburne (YMCA), kadangi tuo metu streikavo uosto darbininkai ir jūrininkai. Į Tasmaniją mus nuskraidino „Electrolytic Zinc Company“, kurios žinoje mes turėsime dirbti, lėktuvu. Toliau iki pirmosios mūsų darbovietės miškuose vykome „Automatica“ (Emu by Railway). Tai buvo apie 40 km. nuo kasyklų miestelio Rosebery. Anuomet geležinkelis ten buvo vienintelė susisiekimo priemonė su kitomis vietovėmis.

Kalno papėdėje, prie pat geležinkelio stovėjo iškrovimo platforma ir keletas skardinių namukų. Šią vietą mes tuoj pat pavadino „Baltic Bushmen City“ ir su tokiu užrašu šalia platformos ant stulpų prikaldėme lentą. Daugelis pravažiuojančių šiuo nedideliu traukiniu fotografuodavo tą lentą ir stebėdavosi, iš kur ir kaip tas „Baltic Bushmen City“ atsirado.



„Emu by Railway“ - privati geležinkelio bendrovė su nedideliais garvežiais ir vagonais ant tilto.

Nuotr. viršuje - dešinėje:

Pirmoji mūsų darbo stovykla vakarų Tasmanijoje. Gyvenome po du skardinių namukuose. Traukiniu pristatydavo maistą, įrankius ir mus pačius kas antrą savaitę veždavo į Rosebery atsiimti algos ir apsipirkti.



Už 5 km. nuo geležinkelio buvo antroji mūsų stovykla - palapinių kaimelis...

Po „Baltic Bushmen City“ lenta stovi grupė „pasipuošusių“ baltiečių - „bushmenų“, laukia traukinio į civilizaciją, į Rosebery.



Aleksas Gabas pilnoje darbo „uniformoje“ (čia lyja iki 300 dienų per metus).

Emigrantas Antanas Marazas ruošia kelią kitam tiltui. (B.d.)

Ačiū, kad padėjote!



Tautodailės ratelio mugės rengėjos: Belinda Wilson, Milda Karpavičienė, Nita Liutikaitė, Margarita Kavaliauskienė, Julija Lašaitienė, Jūta Šlitterienė, Vida Griškaitis, Gailė Lašaitienė, Martina Reisgienė, Nita Wallis, Marguerite Rotcaitė, Alex Vainauskas ir Gražina Hurba.

Lietuvių tautodailės ratelis gegužės mėnesį užsibrėžęs sušelpiti našlaičius Lietuvoje, savo tikslą įvykdė. Lapkričio 16 d. 30 didelių dėžių pakrauta į talpintuvą, kuris už kelių dienų išplaukė į Lietuvą, našlaičių globos namus: Gelgaudiškyje, Kaune, Krakėse, Kuršėnuose, Leipalingyje, Mažeikiuose, Panevėžyje, Telšiuose, Vilniaus benamiams vaikams, Vilniaus - Sadūnaitės varguoliams.

Nuoširdžiai dėkingi ratelio narėms ir ne-narėms, kurios primezgė, prisiuvo kalnus rūbų varguoliams, kurios nemezgė - nupirko ir paaukojo. Ačiū moterims už parodytą entuziazmą ir rūpestį, meilę artimui.

Didelė padėka priklauso ratelio iniciatyviniam kolektyvui su draugėmis, suruošusioms Mugę - Bazarą, kad suteiktų lėšų siuntinių pasiuntimui.

Šeštadienio mokyklos mokytojams, vaikučiams ir tėveliams, nuoširdžiai prisidėjusiems drabužių paradu Mugės metu - ačiū. Vaikučiai savo demonstruotus rūbelius paaukojo našlaičiams, tikri šaunuoliai.

Ačiū Lietuvių klubui už daiktų sandėliavimą ištisas savaites, ačiū Adolfui, Antanui ir Teodorui, padėjusiems pakuoti ir pakrauti į talpintuvą.

Ačiū plačiai lietuviškai visuomenei, kuri, išgirdus skelbimus, atsiliopė dosniomis aukomis - daiktais ir pinigais - iš Brisbanės, Canberros ir Wollongongo.

Neužpildžius rūbais užsibrėžtų paketų, pigiomis kainomis buvo papildoma nupirkti daiktai iš vajaus metu

surinktų pinigų.

Ačiū ir tiems, kurių čia nepaminėta, bet kurie nuoširdžiai prisidėjo vienu ar kitoku būdu prie šio vajaus.

Ratelio moterys kartu su plačios visuomenės aukotojais ir rėmėjais viliasi, kad gal nors ta mažą ir kukli dovanėlė sušildys našlaičių ar kitų varguolių dienas ir jausmus, paragins neprarasti vilties, padės žengti į gerą rytieną.

Lietuviškas ačiū visiems.

Aukos

našlaičiams pinigais

Po 200 dol. - Lietuvių klubas Bankstowne, lietuvių kredito draugijos „Talka“, Sydnėjaus skyrius, J. Makūnas - žmonos Stasės atminimui;

po 100 dol. - G. Zigaitytė - Hurba, Vyt. Karpavičius, L. Zalogienė ir „x“ (pageidavo pavadėdės neskelbti);

po 50 dol. - Ona Peck (Canberra), E. Rotcienė, L. Milašas, K. Bačiulienė, L. Veteikienė, I. Dabrys, B. Genys, S. Blumas, R. Dičiūnas;

42 dol. - lošėjai kortomis;

40 dol. - J. ir J. Zakarauskaiai;

po 30 dol. - O. Grosienė, O. Makūnienė (Canberra), O. Meiliūnienė, M. Statkienė;

po 20 dol. - J. Zablockis, J. ir V. Mataitis (Brisbanė), A. ir D. Šepokai, A. Virgeningienė, O. Osininė, A. Brun-

kienė, M. Griškaitienė;

po 10 dol. - A. Prajic, A. Vingienė, p. Montvidienė, A. Griniuvienė;

po 5 dol. - p. Ridikienė, p. Pauliukonienė, p. Leonora.

Viso aukų surinkta 1 848 dol. Širdingai dėkojame.

Tautodailės ratelio vajaus našlaičiams

Apyskaita

Pajamos: iš mugės 1996m. rugsėjo 15 d. - 3 410,30 dol.;

aukos pinigais - 1 848,00 dol.

Viso pajamų: - 5258,30 dol.

Išlaidos: paketų siunta - 2 900,63 dol.;

tremtinių namams Vilniuje - 2 000,00 dol.;

Kupiškio vaikų globos namams - 300,00 dol.;

(vietoje paketų) - 15,00 dol.

Viso išlaidų: - 5 215,63 dol.

Bal. "Talkai" a/c 2044 - 42,67 dol.

Ratelio nutarė likusių pinigų neskirstyti į daugelį prieglaudų. Pinigų pasiuntimas daug kainuotų ir jų panaudojimas nepasieks tikslo.

Nutarta sušelpiti Tremtinių namus Vilniuje. Tautodailės ratelio vajaus našlaičiams apyskaita patikrinta ALB kontrolės komisijos 1996 m. lapkričio 24 d.

Tautodailės ratelis, Sydney, 1996 m. lapkritis

SKELBKITĖS "MŪSŲ PASTOGĖJE" - VISI ŽINOS!

† Mūsų mirusieji †

A. † A. Viktoras Šereika

Lapkričio 15 d. buvo palaidotas Sydnėjaus pensininkų klubo "Neringa" narys a.a. Viktoras Šereika, sulaukęs 73 metų amžiaus. Velionis gimė 1923 m. Ukmergėje. Lietuvoje liko du jaunesni broliai ir sesuo.

Į Australiją V. Šereika atvyko 1948 metais. Paskutiniaisiais metais velionis gyveno pas Antaną Šutą Dulwich Hill priemiestyje. Pašlijus sveikatai, buvo amputuota koja, nors tai nesusistabdė ligos, nuo kurios jis ir mirė, plitimo. Paskutiniu metu velionis gyveno slaugos namuose.

Gedulingas pamaldas šv. Joachimo bažnyčioje, Lidcombe celebravo kun. P. Martūzas. Rookwoodo krematoriume su velioniu atsisveikino pensininkų vardu - S. Norvilaitis ir testamentą vykdytojas Valius Šutas.

S. N.

Š. m. lapkričio 25 d. suėjo 10 metų nuo mano vyro, buvusio "Mūsų Pastogės" skaitytojo ir bendradarbio

A. † A. Klemenso Stankūno

mirties.

Jį prisimindama, "Mūsų Pastogei" aukoju 50 dol.

Petronėlė Stankūnienė

Padėka

Mylimai Mamai - Močiutei

A. † A. Marijai Statkus

iškeliavus į amžinybę, dėkojame kun. P. Martūzui ir kun. P. Grant už gedulingas šv. Mišias ir palydėjimą į krematoriumą, A. Kramiliui už atsisveikinimo žodžius, bažnyčios chorui. Visiems lankiusiems Mamą, užsakiusiems šv. Mišias, pareiškusiems užuojautą spaudoje ir visiems, palydėjusiems į paskutinę kelionę, reiškiamo nuoširdžią padėką.

Vincas, Juozas ir Ričardas Červinai

Padėka

Mūsų mylimam vyrui ir tėvui

A. † A. Juozui Kriaučiūnui

išėjus į amžinybę, sunkią jo netekties valandą visiems mus užjautusiems žodžiu ar raštu ir guodusiems mane ir šeimą reiškiau nuoširdžią padėką.

Carla B. Kent - Kriaučiūnas

Mirus

A. † A. Grasildai Lingienei,

reiškiame nuoširdžią užuojautą vyrui Alfonsui, sūnui Petrui su šeima, giminėms Amerikoje ir Lietuvoje.

J. Masiokienė,
J. Dambrauskas

Padėka

Tegul mūsų brangus ir visuomet mintyse

ir širdyse vyras, tėvas ir senelis

A. † A. Antanas Bakaitis

ilsisi ramybėje.

Šeimos vardu reiškiamo didelę padėką visiems draugams ir pažįstamiems už užuojautas ir apsilankymą laidotuviuose, kun. P. Daukniui, kuris lankė a.a. Antaną ligoninėje ir jo širdingus žodžius Katalikų federacijos vardu, Br. Žaliui už nekrologą "Mūsų Pastogėje", Melburno chorui už vieno iš seniausių dainininkų pagerbimą giesmėmis šv. Mišių metu.

Labai gerai draugei p. Vidai Vaitiekūnienei ir Melburno bendruomenės nariui Zigmui Augaičiui už gražius žodžius per rožančių ir visiems už aukas Lietuvos našlaičiams ir Australijos lietuvių fondui nuoširdžiai dėkojame.

Elzytė, Saulius, Remigijus Bakaičiai
ir jų šeimos

INFORMACIJA

8

PRANEŠIMAS

Atkreipiame malonių skaitytojų dėmesį, kad metų pabaiga jau čia pat ir šiais metais teisės tik 3 "Mūsų Pastogės" numeriai.

Primename, kad šventinius sveikinimus, kurie bus paskelbti paskutiniame šių metų numeryje gruodžio 16 d., laikas siųsti jau dabar. Iš patyrimo žinome, kad kai kurie skaitytojai sveikinimų pasiuntimą palieka paskutinei dienai ir jų sveikinimai redakciją pasiekia laikraščiu jau išėjus.

Sveikinimo išspausdinimas kainuoja \$ 15. Redakcija jų lauks iki gruodžio 10 dienos. Redakcija

Kviečiame visus į linksmąjį

"Suvartuko" koncertą,

kuris įvyks sausio 10 d., sekmadienį, 7 val. vakare Lietuvių namuose, Bankstowne.

ALB Sydnėjaus apylinkės valdyba

Lietuviški šakočiai

Gaminame aukštos kokybės įvairių dydžių lietuviškus šakočius.

Kviečiame užsisakyti bet kurių švenčių progą.

Kreiptis telefonu: 014 854 012 ir 9500 0394.

Sydnėjaus liet. Kapelionas praneša,

kad kalėdinės plotkelės tikintiesiems nebus paštu siuntinėjamos. Jas, nuo sekančio sekmadienio (24.11), bus galima atsiimti prieš ar po pamaldų Šv. Jochimo parapijos bažnyčios salėje arba Sydnėjaus Lietuvių klubo raštineje.

"M.P." inf.

TALKOS PRANEŠIMAS

Nuo gruodžio 1, 1996, naujiems ir atnaujinamiems indėliams galioja sekančios procentai:

Terminuoti indėliai:

Mėnesinių palūkanų sąskaita (Min. \$10,000) 6.25%

12 mėn.	6.9%
6 mėn.	6.5%
3 mėn.	6.25%

Sąskaitos minimumas \$500

Terminui pasibaigus, indėlii galima išimti ar pervedi į kitą sąskaitą. Palūkanos įmokamos į einamąją sąskaitą. Jei klientas nepraneša savo pageldavimo, sąskaita automatiškai pervedama į naują, toki patį terminuotą indėlii. Pinigus iš terminuotų indėlių galima išimti terminui nesėjus. Tuo atveju mokama tik 2% už išimtus pinigus.

Einamosios sąskaitos:

\$5000 +	4%
\$1000 - \$4999	3%
\$1.00 - \$999	2%

Paskolos:

Su turto užstatu 8.6%
iki \$185,000

NAUJOS paskolos 6.6%
pirmieji 12 mėn. virst \$20,000

Su dokumentų užstatu 12%
iki \$25,000

Su garantuotojais 13%
iki \$10,000

Asmeninės 13%
iki \$5,000

Toliau vėlinėms paskoloms procentus gali keisti metų baigįje atsižvelgiant į bankų ir finansinių įstaigų siūlomus procentus.

Adelaide 8362 7377
Melbourne 9328 3466
Sydney 9796 8662

TALKA

KREDITO DRAUGIJA

TALKA INFORMATION

The following interest rates apply from Dec 1, 1996 for all new and renewed deposits:

Term Deposits:

Monthly interest Account (Min. \$10,000) 6.25%

12 month	6.9%
6 month	6.5%
3 month	6.25%

Account minimum \$500

On maturity, the deposit and interest may be withdrawn or transferred to other accounts. If the client does not notify his/her intentions, the account is automatically rolled over for another equal term at current interest rate. Withdrawals may be made from term deposits before maturity date. In such case only 2% is payable on the withdrawn sum.

Current Accounts:

\$5000 +	4%
\$1000 - \$4999	3%
\$1.00 - \$999	2%

Loans:

Mortgage security 8.6%
up to \$185,000

NEW loans over \$20,000 6.6%
capped for 12 mth.

Title deposit security 12%
up to \$25,000

Guarantor secured 13%
up to \$10,000

Personal 13%
up to \$5,000

Loan interest rates may be varied during the year depending on current interest rates offered by banks and other societies.

Adelaide 8362 7377
Melbourne 9328 3466
Sydney 9796 8662

LITHUANIAN CO-OPERATIVE

TALKA

CREDIT SOCIETY LTD

SYDNĖJAUS LIETUVIŲ

NAMUOSE

16 - 18 East Terrace, BANKSTOWN,

Tel. (02) 9708 1414, faksas (02) 9790 3233.

ŠIŲ METŲ KLUBO KALĖDŲ EGLUTĖ

ruošiamą drauge su Savaitgalio mokykla, įvyks gruodžio 14 d. (šeštadienį) 12 val. Programą išpildys Savaitgalio mokyklos mokiniai. Kviečiame klubo narius užregistruoti vaikus (iki 12 metų) iki gruodžio 1 dienos Lietuvių klubo raštineje.

Klubo valgykla veikia

Ketvirtadieniais, penktadieniais ir šeštadieniais

nuo 6 iki 9 val. popiet

Sekmadieniais nuo 1 iki 8 val. popiet

Visus kviečiame į

Geelongo lietuvių bendruomenės

KALĖDŲ EGLUTĖ,

kuri įvyks gruodžio 18 dieną, sekmadienį, 11 val. ryto Lietuvių namuose.

Pasirodys savaitgalio mokyklos mokiniai! Bus loterija ir jaunimo talentų konkursas, kurio nugalėtojams skiriamos 3 piniginių premijos.

Prašome atsiųsti valgius, kadangi po koncerto bus daromas švediškas stalas. Gėrimai - pagal savo skonį. Bus ir Kalėdų senelis. Tėvai, kad senelis galėtų vaikams įteikti dovanas, prašomi jas atsiųsti su užrašytu vaiko vardu.

Pasikvieskite draugus, tėvelius ir senelius.

Dėl konkurso prašome skambinti mokyklos vedėjai Jūratei Reilly tel. 03 5223 2106.

Sydnėjaus pensininkams!

Gruodžio 12 d., ketvirtadienį, 1 val. p.p. Lietuvių klube Bankstowne pensininkų klubas "Neringa" ruošia Kalėdų eglutę, į kurią maloniai kviečiami apsilankyti nariai ir prijauciantys, be to, švęsime tų pensininkų, kurie gimę gruodžio mėnesį, gimtadienius. Iki malonaus pasimatymo Kalėdų eglutėje!

"Neringos" valdyba

Svarbi žinia!

Sydnėjaus lituanistiniais kursams šiomis dienomis (lapkričio 23 d.) pranešta, kad dėl nepakankamo mokinių skaičiaus, bus uždarama lituanistinė klasė Strathfelde.

Dar sykį kreipiamės į tėvus, kad padėtų mums išlaikyti lietuvių kalbą lituanistinėje klasėje - Saturday School of Community Languages Strathfield Centre, užregistruojant savo vaikus iki š. m. lapkričio 30 d.

Tuo tarpu, kai latviai ir estai sugeba surasti pakankamą skaičių jaunų moksleivių, mes turime remtis vyresnio amžiaus studentais, kurių dalyvavimo klasėje sekančiais metais (1997 m.) Švietimo departamentas nebenori užskaityti.

Registruojamasi iki lapkričio 30 d. nuo 9 - 11.30 val. ryto Strathfield Girl's High School, 116 Albert Rd., Strathfield.

A. Veščūnaitė - Janavičiūtė

Sydnėjaus lituanistinių kursų vedėja

Tel. (03) 9332 1411

Prašom nepamiršti užsimokėti „Mūsų Pastogės“ prenumeratą.

M ū s ū P a s t o g ė

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY

Published by the Lithuanian Community Publishing Society Ltd.

Leidėjas Lietuvių Bendruomenės Spaudos Sąjunga

Leidėjo, administracijos ir redakcijos adresas: P. O. Box 550 Bankstown N. S. W. 2200 Redaktorius Bronius Zalsys. *** Redakcijos ir administracijos telefonas (02) 9790 3233 Redakcija rašinius taiso ir skelbia savo nuožūrą. Rankraščiai negrąžinami ir nesaugomi.

Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Prenumerata metams \$ 45. Užsiėnyje paprastu paštu \$ 60 N. Zelandijoje oro paštu \$ 75

Užsiėnyje oro paštu \$ 100

"Mūsų Pastogė" Nr.48 1996.12.2 psl.8